

พฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา
ในยุค Internet of Things (IOT)
Behavior and Problems of Internet Accessing
in Educational Institution in Internet of Things (IOT)

อรรถพล อิมวิไลวรรณ
Atthapol Imwilaiwan
สำนักหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Library and Information Technology Division
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Email: attapon@mcu.ac.th

Received : July 23, 2019
Revised : November 13, 2020
Accepted : November 13, 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา ในยุค Internet of Things (IOT) มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ (๑) เพื่อศึกษาสภาพพฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาในยุค Internet of Things (IOT) โดยรวมและเป็นรายด้าน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านความบันเทิง (๒) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาในสถานศึกษา ในยุค Internet of Things (IOT) โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (๓) เพื่อเสนอแนะแนวทางการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา ในยุค Internet of Things (IOT) ดำเนินการวิจัยโดย รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๑-๔ และสูงกว่า ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) วิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา จำนวน ๓๔๓ รูป/คน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ข้อเสนอแนะ โดยเฉพาะในเรื่องอุปกรณ์เครือข่ายคอมพิวเตอร์แบบไร้สายที่ไม่สามารถให้บริการได้ครอบคลุมและทั่วถึง เนื่องจากอุปกรณ์มีจำนวนไม่เพียงพอ ส่วนงานที่เกี่ยวข้องควรจัดตั้งงบประมาณ เพื่อจัดซื้อให้มีจำนวนตามความต้องการและครอบคลุมให้บริการอย่างทั่วถึง

คำสำคัญ: พฤติกรรม; ปัญหา; อินเทอร์เน็ต; Internet of Things (IOT)

Abstract

Research Behavior and problems of internet use in schools in the Internet of Things (IOT) era have research objectives for (1) to study the behavior and problems of internet use in schools in the Internet of Things (IOT) era as a whole and individually 3 aspects: education, communication and entertainment (2) To analyze the behavior and problems of internet use of students in schools in the Internet of Things (IOT) era, in total, and on each side, classified by gender, grade, year and learning achievement (3) to suggest the use of the internet. In educational institutions in the Internet of Things era (IOT). Conducted research by Collect data from questionnaires from the sample group Undergraduate students from year 1-4 and higher in the second semester of the academic year 2017 of Mahachulalongkornrajavidyalaya University (Central), Wang Noi, Phra Nakhon Si Ayutthaya, number 343 person. Overall and individual at a high level and the problem of using the internet as a whole is at the same level. Suggestions Especially in the field of wireless computer network devices that are not able to provide full support and care cover the service thoroughly.

Keywords: Behavior; problems; Internet; Internet of Things (IOT)

บทนำ

ข้อมูลข่าวสารนับเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งสำหรับการดำเนินกิจการงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนข้อมูลด้านธุรกิจ การปฏิบัติงานในองค์กร ภาครัฐ หรือแม้กระทั่งด้านการศึกษา ซึ่งสามารถติดต่อสื่อสารได้ตลอดเวลาและได้หลายช่องทาง ข่าวสารข้อมูลจึงถือเป็นปัจจัยในการดำเนินกิจการงานต่าง ๆ ผู้ที่มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลได้เร็วกว่าก็จะได้เปรียบผู้อื่น อินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ยังเป็นแหล่งรวบรวมสารสนเทศจากทั่วโลกเข้าไว้ด้วยกัน ถือได้ว่าเป็นยุคแห่งการสื่อสารอย่างแท้จริงเสมือนชุมทรัพย์ ข้อมูลข่าวสารที่คนส่วนใหญ่หันมาสนใจในปัจจุบัน^๑ โดยเฉพาะบทบาทของการสื่อสารผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ ซึ่งเป็นช่องทางในการสื่อสารที่ไม่มีวันสิ้นสุด มีข่าวสารต่าง ๆ ถูกส่งไปถ่ายทอดผ่านทางอินเทอร์เน็ต เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การพูดคุยผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ การโฆษณาสินค้าในเว็บไซต์ ข้อมูลข่าวสารจากทางเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น ตลอดจนประโยชน์ในการศึกษา

^๑ ถนอมพร ต้นพิพัฒน์, “อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา”, วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๕ (๒๕๔๐): ๕๕-๕๖.

เช่น การศึกษาผ่านดาวเทียมในชนบทที่ห่างไกล หรือระบบการศึกษาอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) ซึ่งผู้เรียนไม่จำเป็นต้องถูกจำกัดสถานที่เพียงในห้องเรียนอีกต่อไป แต่สามารถศึกษาได้ในทุกที่ที่มีการเชื่อมต่อข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงการส่งข้อความภาพและเสียงในโทรศัพท์มือถือก็เป็นการสื่อสารกันได้ทั้งนั้น การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตในยุคโลกาภิวัตน์ จึงกลายเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสภาพสังคมในปัจจุบันทุกระดับเป็นอย่างมาก

อินเทอร์เน็ตได้แทรกซึมเข้าไปทุกภาคส่วนของสังคม และเข้ามามีส่วนสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จากเดิมอินเทอร์เน็ตเป็นเพียงแหล่งข้อมูลสำหรับนักวิชาการและนักวิจัยด้านคอมพิวเตอร์ ได้ขยายการใช้ประโยชน์ไปสู่คนในวงการอื่น ๆ เพิ่มขึ้น อาจกล่าวได้ว่าปัจจุบันไม่มีข้อมูลใดที่ไม่สามารถหาได้จากอินเทอร์เน็ต จากการที่อินเทอร์เน็ตเป็นที่ยอมรับว่ามีประโยชน์มหาศาล รัฐบาลจะได้พยายามส่งเสริมให้เกิดการใช้อินเทอร์เน็ตในหมู่ประชาชนทั่วไปเพิ่มขึ้น โดยใช้เป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสารสนเทศ เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่มีราคาถูก มีข้อมูลอยู่มากมาย และไม่จำกัดเวลาในการเข้าถึงข่าวสาร^๒

อินเทอร์เน็ตได้พัฒนาไปมากกว่าเป็นเพียงแค่การรับส่งอีเมล และยังสามารถทำให้การสืบค้นสารสนเทศได้ในลักษณะสื่อหลายมิติที่เป็นทั้งตัวอักษรภาพ และเสียงด้วยลักษณะเครือข่ายใยแมงมุม หรือที่เรียกว่า เวิลด์ไวด์เว็บ เหตุที่เรียกชื่อนี้เพราะว่าเป็นลักษณะของการเชื่อมโยงข้อมูลจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งไปเรื่อย ๆ ทำให้คอมพิวเตอร์ทุกเครื่องสามารถใช้งานในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต^๓ ดังนั้น จึงทำให้อินเทอร์เน็ตกลายเป็นแหล่งวิทยาการที่ครอบคลุมเนื้อหาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานและกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันได้ในทุก ๆ ด้าน และเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ทุกคนสามารถเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อย่างไร้ขีดจำกัด^๔ ในด้านการศึกษาได้มีการนำเทคนิควิธีการ แนวคิดและอุปกรณ์เครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ในด้านจัดการเรียนการสอน บริการต่าง ๆ ที่มีบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เช่น อิเล็กทรอนิกส์เมล (Electronic mail), เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) รวมทั้งระบบที่ติดตั้งนั้น สามารถที่จะรองรับบริการเสริมต่าง ๆ ที่อาจจะตามมา ได้แก่ บริการข่าวสารต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา การตั้งกลุ่มที่มีความสนใจในหัวข้อเดียวกัน ส่งเสริมการเรียนการสอนของสถานศึกษา

จากสภาพการณ์การใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้งานอินเทอร์เน็ตของสถานศึกษาในยุค Internet

^๒ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี ๒๕๔๗, (ด้านสุทธาทกรพิมพ์, ๒๕๔๘).

^๓ ศิริพร ชิตพันธ์, “การประเมินค่าสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต”, วารสารห้องสมุด (๒๕๔๒): ๑๘-๒๕.

^๔ ยืน ภู่วรรณ, การประยุกต์เทคโนโลยีทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, ๒๕๔๓), หน้า ๓๙-๖๐.

of things (IOT) เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการบริการอินเทอร์เน็ตของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม และเป็นแนวทางในการสร้างเสริมพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาในเชิงบวกให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา และการดำเนินชีวิตประจำวันต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาสภาพพฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาในยุค Internet of Things (IOT) โดยรวมและเป็นรายด้าน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านความบันเทิง

๒. เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาในสถานศึกษา ในยุค Internet of Things (IOT) โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา ในยุค Internet of Things (IOT)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยวิธีการและขั้นตอนดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒. นำแบบสอบถามดำเนินการเก็บข้อมูลนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และรวบรวมเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

๓. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

๔. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

๑. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๒. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยรวมและเป็นรายด้าน ๓ ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านความบันเทิง โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๓. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาตรี ในยุค Internet of Things (IoT) โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้วิธีวิเคราะห์ทางสถิติ

๔. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาตรี ในยุค Internet of Things (IoT) โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๕. เปรียบเทียบปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาตรี จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้วิธีวิเคราะห์ทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาในสถานศึกษาในยุค Internet of Things (IoT) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๑-๔ และสูงกว่า ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) วังน้อย พระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. นักศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) วังน้อย มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๒. นักศึกษาบรรพชิต และนักศึกษาชาย นักศึกษาหญิง มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต โดยรวม และรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

๓. นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

๔. นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในขณะที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในขณะที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านอื่น ไม่พบว่าแตกต่างกัน

๕. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

๖. นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก

๗. นักศึกษาบรรพชิต และนักศึกษาชาย นักศึกษาหญิง มีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

๘. นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ต่างกัน มีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมไม่แตกต่างกัน

๙. นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะที่ต่างกัน มีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๑๐. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) ใน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านความบันเทิง โดยรวม นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน

ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตนักศึกษاپริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาไม่มีพื้นฐานทางการศึกษา จึงทำให้ขาดทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต อีกทั้งทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีอุปกรณ์ทางอินเทอร์เน็ตไม่เพียงพอจึงส่งผลให้มีปัญหาการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ควรปรับปรุงจัดซื้ออุปกรณ์เพิ่มให้ทันสมัย เพียงพอต่อความต้องการ เพื่อประสิทธิภาพในการใช้งาน อีกทั้งควรเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอแก่ผู้ใช้งาน ตลอดจนปรับเปลี่ยนเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ทันสมัย ประมวลผลเร็วขึ้น ทำให้ใช้เวลาในการสืบค้นหาข้อมูลได้รวดเร็ว ขณะเดียวกันมีการอัปเดตข้อมูลอยู่ตลอดเวลา ทำให้ข้อมูลที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ตมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้นักศึกษاپริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษاپริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) ใน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านความบันเทิง โดยรวม นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

๑) ด้านการศึกษา

ด้านการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษاپริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษามีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อดูผลการเรียน เพื่อดาวน์โหลดข้อมูลต่าง ๆ สำหรับการทำการบ้าน หรืองานที่ได้รับ

มอบหมาย รวมทั้งใช้ค้นหาข้อมูลอ้างอิงในการทำรายงาน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน นอกจากนี้อินเทอร์เน็ตยังทำให้นักศึกษามีโอกาสได้รับความรู้ใหม่ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากสภาพความเป็นจริงของโลกและสามารถค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านการศึกษามาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด สมนึก ศิริโต^๕ ที่กล่าวว่า รูปแบบการใช้งานอินเทอร์เน็ตนั้นมีประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้า เนื่องจากการนำเอาอินเทอร์เน็ตมาใช้สนับสนุนทางด้านการศึกษา รูปแบบที่พบเห็นในปัจจุบันคือ การสมัครเรียน ตรวจสอบผลการศึกษา ลงทะเบียนการแจ้งข้อมูลทางการศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการเรียนการสอน ซึ่งสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้จัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต โดยจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะในรายวิชาที่เกี่ยวกับการค้นคว้า การสอนเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตและการใช้โปรแกรมต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ เพื่อให้มีความพร้อมในการที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการค้นคว้าวิจัย หรือทำรายงานในวิชาต่าง ๆ และที่สำคัญคือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนารถ ทองคำเจริญ^๖ ที่ได้ศึกษาสภาพความต้องการปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการใช้บริการอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนมากที่สุด

๒) ด้านการติดต่อสื่อสาร

ด้านการติดต่อสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ทั่วโลกเข้าด้วยกัน ทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ทำให้นักศึกษามีความสนใจและใช้อินเทอร์เน็ตสังคมออนไลน์ในการติดต่อกับเพื่อน รวมทั้งมีการใช้อีเมลเพื่อรับข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาและเว็บไซต์แหล่งความรู้ต่าง ๆ หรือใช้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของทางมหาวิทยาลัย นอกจากนี้นักศึกษายังมีการใช้บริการเว็บบอร์ดต่าง ๆ ที่สนใจเพื่อแลกเปลี่ยนหรือแสดงความคิดเห็นตลอดจนใช้อินเทอร์เน็ตติดต่อกับอาจารย์เพื่อส่งการบ้าน รายงาน ในรูปแฟ้มข้อมูล ซึ่งเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีพฤติกรรมการใช้

^๕ สมนึก ศิริโต, “เครือข่ายใยแมงมุม ส่งเสริมเทคโนโลยี”, วารสารวิศวกรรมสาร มก., ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๒๖ (๒๕๓๙): ๖๖.

^๖ พจนารถ ทองคำเจริญ, “สภาพความต้องการและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า บทคัดย่อ.

อินเทอร์เน็ต ในด้านการติดต่อสื่อสารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังที่ สมนึก ศิริโต^๗ กล่าวว่าประโยชน์หลายประการของโปรเซสซีอิเล็กทรอนิกส์สามารถทำได้ในเวลาไม่นาน สะดวกรวดเร็ว ผู้รับไม่จำเป็นต้องรอรับข้อมูลเพราะจดหมายจะถูกส่งไปยังกล่องรับจดหมายรอการเปิดอ่านเมื่อใดก็ได้ เป็นที่นิยมมากในหมู่นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิสา เหลืองสมบูรณ์^๘ ที่ได้ศึกษาเรื่องการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ พบว่ามีผู้ใช้บริการการส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมา การโอนย้ายแฟ้มข้อมูล การสนทนาผ่านระบบเครือข่าย การใช้เครื่องระยะไกล และการบริการข่าวสารตามลำดับ

๓) ด้านความบันเทิง

ด้านความบันเทิง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการใช้อินเทอร์เน็ตสามารถที่จะค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ได้มากไม่ว่าจะเป็นเพลง ภาพยนตร์ หรือข้อมูลแฟชั่น ตลอดจนดาวน์โหลดข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความบันเทิงได้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อฟังเพลงออนไลน์ ดูภาพยนตร์หรือคลิปวิดีโอ รวมทั้งใช้ดาวน์โหลด ภาพ เพลง หรือภาพยนตร์ เพื่อแบ่งปันในกลุ่มเพื่อน ตลอดจนใช้อินเทอร์เน็ตในการพูดคุยกับเพื่อนที่สนใจในเรื่องบันเทิง และใช้เพื่อหาข้อมูลด้านกิจกรรม สันทนาการ นอกจากนี้ นักศึกษายังใช้อินเทอร์เน็ตในการเล่นเกมออนไลน์ และใช้หาข้อมูลเรื่องแฟชั่น เสื้อผ้า การแต่งกาย และติดตามหรืออ่านข่าวสารบันเทิง ซึ่งเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านบันเทิงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมชาย นำประเสริฐชัย^๙ ที่กล่าวว่าการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงถือเป็นกิจกรรมอีกประเภทหนึ่งของอินเทอร์เน็ตที่เป็นที่นิยมของทุกเพศทุกวัย ถือเป็น การรับข้อมูลข่าวสารด้านบันเทิง ในการพักผ่อนหย่อนใจ เช่นการค้นคว้าวารสาร หนังสือพิมพ์ ภาพ และข่าวสารอื่น ๆ การเล่นเกมออนไลน์ เรียกใช้ข้อมูลดาวน์โหลด เพลง ภาพยนตร์ เพื่อความบันเทิง รวมไปถึงแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านบันเทิงนั้นไปยังเพื่อน ๆ หรือผู้สนใจในด้านบันเทิงเหมือนกัน ซึ่งความบันเทิงจะทำให้ผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ต สามารถเข้าไปใช้งานได้ง่าย และสามารถหาข้อมูลด้านบันเทิงนั้นได้ง่ายเช่นกัน และนับว่าแนวโน้มในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

^๗ อ่างแล้ว

^๘ สุนิสา เหลืองสมบูรณ์, การสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, (คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๓๗), หน้า บทคัดย่อ.

^๙ สมชาย นำประเสริฐ, Inside Internet, (กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยุคเซ็น, ๒๕๔๓), หน้า ๘๔-๘๕.

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนิกร ลักษณะ^{๑๐} ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ อินเทอร์เน็ตกับพฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่น พบว่า ผู้ใช้บริการมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ เพื่อความบันเทิง สอดคล้องกับงานวิจัยของ งามอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์^{๑๑} ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสื่อสาร ผ่านทางระบบเวปไซต์ไวด์เว็บของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการใช้สื่อสาร ผ่านระบบเวปไซต์ไวด์เว็บที่มหาวิทยาลัย และสนใจเปิดรับเนื้อหาประเภทบันเทิงมากที่สุด และสอดคล้องกับ งานวิจัยของปิยนารถ ทองมาก^{๑๒} ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของนิสิต กรณีศึกษาเฉพาะนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผ่านสื่อระบบเวปไซต์ไวด์เว็บ พบว่า นักศึกษามีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต

นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีปัญหาการใช้ อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาไม่มีพื้นฐานทางด้านการศึกษา จึงทำให้ขาด ทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต อีกทั้งทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีอุปกรณ์ ทางอินเทอร์เน็ตไม่เพียงพอจึงส่งผลให้มีปัญหาการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ควรปรับปรุง จัดซื้ออุปกรณ์เพิ่ม ให้ทันสมัย เพียงพอต่อความต้องการ เพื่อประสิทธิภาพในการใช้งาน อีกทั้งควรเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ ให้เพียงพอกับผู้ใช้งาน ตลอดจนปรับเปลี่ยนเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ทันสมัย ประมวลผลเร็วขึ้น ทำให้ใช้เวลา ในการสืบค้นหาข้อมูลได้รวดเร็ว ขณะเดียวกันมีการอัปเดตข้อมูลอยู่ตลอดเวลา ทำให้ข้อมูลที่ปรากฏบน อินเทอร์เน็ตมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก ดังที่ วิโรจน์ อรุณมานะกุล^{๑๓} กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาควรมีความพร้อมทางด้านเครือข่าย การเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ต ความพร้อม ทางด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีการเรียนการสอนที่มีรูปแบบที่หลากหลาย ยืดหยุ่นและมีการปรับหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งจะทำให้ระดับการศึกษาของคนในสังคมสูงขึ้น

^{๑๐} รัชนิกร ลักษณะ, “ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ตกับพฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่น”, **ปริญญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิตจิตวิทยาพัฒนาการ**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๑} งามอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์, “พฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบเวปไซต์ไวด์เว็บของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิตการประชาสัมพันธ์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๒} ปิยนารถ ทองมาก, “ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของนิสิต กรณีศึกษาเฉพาะนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผ่านสื่อระบบเวปไซต์ไวด์เว็บ”, **ปริญญาณิพนธ์เศรษฐศาสตร์การศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๓} วิโรจน์ อรุณมานะกุล, “อินเทอร์เน็ตและการศึกษาไทย”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://pioneer.chula.ac.th/~awirote/ling/internetedu.htm> [๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑].

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมูทิตา นนทรี^{๑๔} ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการทางระบบอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า สภาพปัญหาที่นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงพบคือปัญหาเรื่องจำนวนคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการน้อยและระบบเครือข่ายที่ล่าช้า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

๑. ด้านการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในระดับมาก เพื่อให้ให้นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตด้านการศึกษามากยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) ควรกำหนดทำแผนเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น โดยการจัดอบรมเพิ่มเติมเสริมทักษะการใช้อินเทอร์เน็ตให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เห็นคุณประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อมีการใช้อินเทอร์เน็ตในด้านการศึกษา

๒. ด้านการติดต่อสื่อสาร จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อให้ให้นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ในด้านการติดต่อสื่อสารมากยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) ควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการสนทนาโต้ตอบทางอินเทอร์เน็ต ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในเรื่องของเนื้อหาบทเรียน คำถาม และข้อสงสัย

๓. ด้านความบันเทิง จากผลการวิจัย พบว่านักศึกษاپริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อให้ให้นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีคุณประโยชน์มากขึ้น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) ควรดูแลเพิ่มเติมข้อมูลทางวิชาการควบคู่กับความบันเทิงให้มีความเหมาะสมและสะดวกต่อการใช้ให้มากยิ่งขึ้น

๔. ปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ต จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษاپริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) มีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่องอุปกรณ์เครือข่ายคอมพิวเตอร์แบบไร้สายที่ไม่สามารถให้บริการได้ครอบคลุมและทั่วถึง เนื่องจากอุปกรณ์มีจำนวนไม่เพียงพอ ส่วนงานที่เกี่ยวข้องควรจัดตั้งงบประมาณ เพื่อจัดซื้อให้มีจำนวนตามความต้องการ และครอบคลุมให้บริการอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังพบว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเชื่อมต่อ

^{๑๔} มูทิตา นนทรี, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการทางระบบอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๕๓), หน้า บทคัดย่อ.

อินเทอร์เน็ตล้ำสมัย จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ และคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการไม่สามารถใช้งานได้ทุกเครื่อง ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) ควรจัดทำ การแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา

บรรณานุกรม

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี

๒๕๔๗. ด้านสุขภาพการพิมพ์, ๒๕๔๐.

ถนอมพร ตันพิพัฒน์. “อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา”. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม. ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๕ (๒๕๔๐): ๕๕-๕๖.

ปิยนารถ ทองมาก. “ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตของนิสิต กรณีศึกษาเฉพาะนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผ่านสื่อระบบเว็ลด์ไวด์เว็บ”. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์ การศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖.

พจนารถ ทองคำเจริญ. “สภาพความต้องการและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนในสถาบัน อุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มุกิตา นนทรี. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการทางระบบอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาในระดับ อุดมศึกษา”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ. บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๔๓.

ยีน ภู่วรรณ. การประยุกต์เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, ๒๕๔๓.

รัชนิกร ลักษณะ. “ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ตกับพฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่น”. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิตจิตวิทยาพัฒนาการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖.

ศิริพร ชิตพันธ์. “การประเมินค่าสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต”. วารสารห้องสมุด (๒๕๔๒): ๑๘-๒๕.

สมนึก ศิริโต. เครือข่ายใยแมงมุม ส่งเสริมเทคโนโลยี. วารสารวิศวกรรมสาร มก.. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๒๖ (๒๕๓๙), หน้า ๖๖.

สุนิสา เหลืองสมบูรณ์. การสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการใช้ระบบ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๓๗.

สมชาย นำประเสริฐ. Inside Internet. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, ๒๕๔๓.

องอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์. “พฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต การประชาสัมพันธ์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

วิโรจน์ อรุณมานะกุล. อินเทอร์เน็ตและการศึกษาไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://pioneer.chula.ac.th/~awirote/ling/internetedu.htm> [๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑].